

**แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย
ในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์**
**Good practices of internal audit that affect the achievement of internal audit
objectives in Local Government Organizations in the Sriburin Provincial Group**

ละมัย เชยกะรินทร์^{1*}, อุบลวรรณ สุวรรณภูสิทธิ์², ปิยะวรา พาณิขวิติกุล³

Lamai Choeykarin^{1*}, Ubonwan Suwannaputit², Peevara Parnitvitidkun³

^{1,2,3}หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

^{1,2,3}Master of Business Administration Program in Business Administration, Faculty of Management Sciences,
Surindra Rajabhat University

Corresponding author's e-mail: lamai.choeykarin36@gmail.com^{1}, ckjan55@gmail.com², s_ubonwan@srnu.ac.th³

Received: November 12, 2024

Revised: January 10, 2025

Accepted: January 19, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน และการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ และ 2) เพื่อศึกษาระดับแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายงานตรวจสอบภายใน จำนวน 240 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบปกติ ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทางด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญ ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน ด้านการรายงานผล การตรวจสอบภายใน ด้านความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม และด้านให้คำปรึกษาและแนะนำ ตามลำดับ ส่วนระดับการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านคุณภาพของงานตรวจสอบภายใน และ ด้านประสิทธิผลการควบคุมภายใน และ 2) แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน และ

ด้านให้คำปรึกษาและแนะนำ ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มจังหวัดศรีบูรินหรืออยู่ในระดับสูงที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวพยากรณ์ที่ทำนายได้ดีที่สุด ได้แก่ ด้านให้คำปรึกษาและแนะนำ

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติที่ดี, งานตรวจสอบภายใน, การบรรลุเป้าหมาย

Abstract

This research aimed to 1) study the level of good practices of internal auditing and the achievement of internal audit goals of local administrative organizations in Sri Burin Province Group and 2) study the level of good practices of internal auditing that affect the achievement of internal audit goals of local administrative organizations in Sri Burin Province Group. It is quantitative research. The sample consists of 240 internal auditors or those assigned to internal auditing. A questionnaire was used as the data collection tool. The statistics used were mean, standard deviation, and normal multiple regression. The research results found that 1) The overall level of good practice in internal audit was very high level of good practice. When considering individual dimensions, the average scores ranked from highest to lowest as follows: audit planning, knowledge and expertise, audit follow-up, audit reporting, independence and objectivity, and consulting and advisory services, respectively. In terms of the achievement of internal audit objectives in Local Government organizations within the Sriburin Provincial Group, the overall level was high. This encompassed two dimensions: quality of internal audit work and effectiveness of internal control. and 2) the good practices of internal auditing consisted of 4 aspects: internal audit planning, internal audit reporting, internal audit monitoring, and consulting and advice. This results in achieving the goal of internal auditing in local administrative organizations in Sri Burin Province were at the highest level, with statistical significance at the .05 level. The best predictor was the aspect of providing advice and guidance.

Keywords: good practices, internal audit, achievement of objectives

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

กระทรวงการคลังได้กำหนดเป้าหมายการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากการตรวจสอบภายใน นับว่าเป็นเครื่องมือหรือผู้ช่วยที่สำคัญของผู้บริหารหน่วยงานในการติดตามและประเมินการปฏิบัติงานของส่วนงานต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน รวมทั้งการเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการที่จะทำให้เกิดผลการดำเนินงานสามารถบรรลุผล ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งเป้าหมายการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐนั้นได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายในระดับสากล คือ เป้าหมายสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพ การตรวจสอบภายใน (International Standard for the Professional Practice of Internal Auditing) ที่กำหนดโดยสถาบันผู้ตรวจสอบภายในของสหรัฐอเมริกา (The Institute of Internal Auditors : IA) อันจะทำให้การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในหน่วยงานของรัฐได้รับการยอมรับจากผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2561)

จากผลการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการของคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ได้สรุปไว้ว่า การตรวจสอบภายในไม่ได้ถูกนำมาในการบริหารจัดการภาครัฐของส่วนราชการอย่างจริงจัง ซึ่ง

ภัชราภรณ์ จันทร์สว่าง และวิชญ์ สุमितสุวรรณ (2564) พบว่า ปัญหาของการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการไม่มีศักยภาพหรืออำนาจเพียงพอที่จะเข้าตรวจสอบได้เต็มที่ หรือไม่เป็นไปตามหลักของระเบียบกฎหมายการปกครอง และการไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้กำกับดูแลในการส่งเสริมความรู้ รวมถึงปัญหาการที่ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ตนจะต้องตรวจสอบ สาเหตุเกิดจากระบบการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ดีพอ ทำให้กระบวนการตรวจสอบภายในไม่มีประสิทธิภาพ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (2561) จึงได้มีการทบทวนและปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังเรื่องเป้าหมายและหลักเกณฑ์การปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ. 2561 โดยกำหนดเป้าหมายการตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย เป้าหมายคุณสมบัติหน่วยตรวจสอบภายในและเป้าหมายการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นเป้าหมายเกี่ยวกับการรายงานผลการตรวจสอบภายในที่ผู้ตรวจสอบภายในจำเป็นต้องยึดถือและปฏิบัติตาม เพื่อให้ผลงานของผู้ตรวจสอบภายในเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 7,850 หน่วยงาน แบ่งเป็น เทศบาลนคร จำนวน 30 หน่วยงาน เทศบาลเมือง จำนวน 195 หน่วยงาน เทศบาลตำบล จำนวน 2,247 หน่วยงาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จำนวน 2 หน่วยงาน และ องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 5,300 หน่วยงาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ขอนแก่น ถือว่ามีหน่วยงานมากที่สุด เป็นอันดับที่ 3 ของประเทศไทย ซึ่งมีทั้งหมด 225 หน่วยงาน ทั้งในส่วน เทศบาลตำบล เทศบาลนคร เทศบาลเมือง องค์การบริหารส่วนตำบล (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2563) โดยจังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ หรืออาจเรียกว่า กลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ เป็นจังหวัดที่มีการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และ องค์การบริหารส่วนตำบล โดยจังหวัดศรีสะเกษมีจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 217 แห่ง จังหวัดบุรีรัมย์ มีจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 209 แห่ง และจังหวัดสุรินทร์มีจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 173 แห่ง โดยแต่ละแห่งจะมีผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาระบบการตรวจสอบภายในอันจะส่งผลให้การตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายการตรวจสอบภายในต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์
2. เพื่อศึกษาระดับการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์
3. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายการตรวจสอบภายใน

การบรรลุเป้าหมายการตรวจสอบภายใน เป็นการกำหนดแนวทางที่ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องยึดถือและ

ปฏิบัตินั้น ครอบคลุมทั้งในด้านของหลักเกณฑ์ในการประเมินและการวัดผลการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายใน ในเรื่องกฎหมายและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ขนาดโครงสร้าง ความซับซ้อน รวมทั้งวิธีการดำเนินการ ตรวจสอบภายใน (สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย, 2554) โดยมีรายงานผลการปฏิบัติงานแต่ความสำเร็จ จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยกลยุทธ์การตรวจสอบภายใน ไม่ว่าจะเป็นกลยุทธ์ด้านการวางแผนการตรวจสอบ ด้านการ ปฏิบัติงานตรวจสอบภาคสนาม ด้านการรายงานและการติดตามผล (จันทนา สาขากกร และศิลาปะพร ศรีจันทพร, 2564) ซึ่งเป็นกระบวนการในการวางแผนสำหรับงานตรวจสอบภายใน แต่ทั้งนี้ก็ต้องมีการควบคุมเกี่ยวกับคุณภาพ ตรวจสอบภายใน เพื่อให้ได้มาซึ่งรายงานผลการปฏิบัติงานที่มีความน่าเชื่อถือและสร้างความมั่นใจแก่ผู้ใช้ข้อมูลงบ การการเงิน ดังนั้น ผู้ตรวจสอบภายในมองเห็นความสำคัญของการกำกับกิจการที่ดี และให้ความสำคัญของการพิจารณา การตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายในให้มากขึ้น พร้อมทั้ง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำกับกิจการที่ดีมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์จะช่วยให้การตัดสินใจหรือ วางแผนการปฏิบัติงานตามกระบวนการตรวจสอบเป็นไปในทิศทางที่ดี (Mertzanis et al., 2020)

แนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของบุคลากรตรวจสอบภายใน

ปัจจัยการปฏิบัติงานเกี่ยวกับคุณภาพของงานตรวจสอบภายใน ต้องมีการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามการบรรลุ เป้าหมายและผลการปฏิบัติงานสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับหน่วยรับตรวจการนำระบบการประกันคุณภาพมา ใช้กับงานตรวจสอบภายใน จึงเป็นวิธีการที่จะทำให้หน่วยงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการมีการพัฒนาคุณภาพ งานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามการบรรลุเป้าหมายการตรวจสอบภายในและจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบ ภายในของส่วนราชการเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่บุคคลทั่วไปต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน จึง กล่าวได้ว่า คุณภาพของงานตรวจสอบภายใน เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้รับตรวจเกิดความรู้สึกยอมรับและเชื่อมั่น ส่งผลให้หน่วยรับตรวจปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของการตรวจสอบภายในด้วยความเต็มใจ (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2555) ดังนั้น แนวปฏิบัติที่ดีของบุคลากรตรวจสอบภายในจึงเป็นกรอบปฏิบัติงานเพื่อก่อให้เกิด มูลค่าเพิ่มในการตรวจสอบภายใน เป็นพื้นฐานในการวัดผลการตรวจสอบภายใน และเพื่อส่งเสริมกระบวนการ ปฏิบัติการ ขององค์กร ประกอบด้วย ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน ด้าน การติดตามผล การตรวจสอบภายใน เป้าหมายการตรวจสอบภายในตามแนวทางของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2561) ด้านความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม ด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญ ด้านให้คำปรึกษา และแนะนำ ตามแนวคิดการศึกษาของแคทรียา เรืองเจริญ (2564)

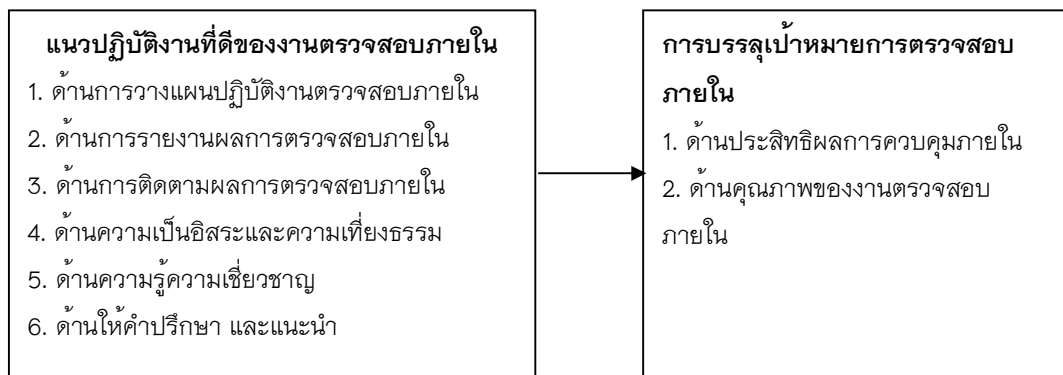
สมมติฐานของการวิจัย

แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่ม จังหวัดศรีนครินทร์ ได้แก่ ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน ด้านความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญ และ ด้านให้คำปรึกษาและแนะนำ ส่งผลเชิงบวกต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีนครินทร์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของงาน ตรวจสอบประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการรายงานผลการตรวจสอบ ภายใน ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน ด้านความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญ

ด้านให้คำปรึกษา และแนะนำ (กรมบัญชีกลาง, 2555; แคทรียา เรืองเจริญ, 2564) และการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านประสิทธิผลการควบคุมภายใน และด้านคุณภาพของการตรวจสอบภายใน ตามแนวคิดการศึกษาของแคทรียา เรืองเจริญ (2564) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1 โดยกำหนดสมมติฐานของการวิจัย ได้แก่ แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในส่งผลเชิงบวกต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (survey method)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายงานตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ ประกอบด้วย จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 217 คน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 209 คน และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 173 คน รวมเป็น 599 คน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2563)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายงานตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ และค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน .5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 240 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) จากทุกอำเภอในกลุ่มจังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง (ธานีรินทร์ ศิลปจารุ, 2563) ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามกลุ่มจังหวัดและอำเภอ

กลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
		1 คน / แห่ง	
1. จังหวัดศรีสะเกษ	22	217	87
2. จังหวัดบุรีรัมย์	23	209	84

ตาราง 1 (ต่อ)

กลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน) 1 คน / แห่ง	จำนวนตัวอย่าง (คน)
3. จังหวัดสุรินทร์	17	173	69
รวม	62	599	240

จากตาราง 1 พบว่า ขั้นตอนที่ 1 แบ่งกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดบุรีรัมย์ และ จังหวัดสุรินทร์ ออกเป็นอำเภอ รวมทั้งสิ้น 62 อำเภอ

ขั้นตอนที่ 2 แบ่งอำเภอทั้ง 62 อำเภอ ที่ได้จากขั้นที่ 1 ออกเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 599 แห่ง

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 240 แห่ง โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละแห่งจะมีผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายงานตรวจสอบภายใน แห่งละ 1 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 240 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอายุราชการ โดยรูปแบบข้อคำถามเป็นแบบปลายปิด สามารถเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว (best answer) จากหลายคำตอบให้เลือก (multiple choice question)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน ด้านความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญ และด้านให้คำปรึกษา และแนะนำ ลักษณะคำถามเป็นแบบปิด (close – ended questions) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 การบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายใน จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านประสิทธิผลการควบคุมภายใน และด้านคุณภาพของการตรวจสอบภายใน ลักษณะคำถามเป็นแบบปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

การสร้างแบบสอบถามและการหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์จากการค้นคว้าเอกสารบทความ วิชาการ/วิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่จะศึกษา จากนั้นสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับร่าง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .5 ขึ้นไป โดยค่า IOC ของแบบสอบถามมีค่าระหว่าง .67–1.00 จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Co-efficient alpha – α) ของครอนบาค (Cronbach)

โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน มีค่าเท่ากับ .91 และด้านการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายใน มีค่าเท่ากับ .90

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 ชุด ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามมาทำการแปลงค่าเพื่อนำไปประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ใช้วิธีการหาความถี่ และค่าร้อยละ ระดับแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในและระดับการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีนครินทร์ ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีนครินทร์ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) ทั้งนี้ การตรวจสอบข้อตกลงโดยทำการวิเคราะห์ความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วมหรือภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) โดยการทดสอบจาก VIF (Variance Inflation Factor) ของตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 6 ตัวแปร โดยพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า ค่า VIF ต้องมีค่าที่ไม่เข้าใกล้หรือเกิน 10 โดยได้ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน และตัวแปรการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในมีค่าไม่เข้าใกล้หรือเกิน 10

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในและการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีนครินทร์

ตาราง 2 ระดับแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน และการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน	4.65	.45	มากที่สุด
2. ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน	4.60	.40	มากที่สุด
3. ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน	4.60	.48	มากที่สุด
4. ด้านความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม	4.55	.47	มากที่สุด
5. ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญ	4.61	.57	มากที่สุด
6. ด้านให้คำปรึกษาและแนะนำ	4.54	.55	มากที่สุด
ภาพรวมแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน	4.59	.41	มากที่สุด
การบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายใน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านประสิทธิผลการควบคุมภายใน	4.57	0.48	มาก
2. ด้านคุณภาพของงานตรวจสอบภายใน	4.60	0.46	มาก
ภาพรวมการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายใน	4.58	0.44	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ระดับแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .41) เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียง ลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = .45) รองลงมา ได้แก่ ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .57) ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .48) ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .40) ด้านความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .47) และระดับแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ น้อยที่สุดได้แก่ ด้านให้คำปรึกษาและแนะนำ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .55)

ระดับการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .44) เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านคุณภาพของงานตรวจสอบภายใน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .46) และด้านประสิทธิผลการควบคุมภายใน ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .48)

2. ผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์

แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ ดังตาราง 3

ตาราง 3 แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์

แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน	B	SE _b	β	t	P-value	VIF
$\alpha = 0.322$				2.076	.000*	
ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (X_1)	.182	.047	.183	3.898	.000*	.365
ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน (X_2)	.164	.051	.148	3.214	.001*	.380
ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน (X_3)	.116	.051	.126	2.295	.023*	.268
ด้านความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม (X_4)	-.025	.042	-.026	-.585	.559	.397
ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญ (X_5)	.078	.043	.099	1.805	.072	.264
ด้านให้คำปรึกษาและแนะนำ (X_6)	.414	.047	.508	8.861	.000*	.244
R = .902 ; R ² = .813 ; Adjusted R ² = .808 ; SE _{est} = $\pm$.195 ; F = 169.039 ; sig = .00						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ .813 หรือร้อยละ 81.3 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.195 เมื่อทดสอบแล้ว พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (B = .182) ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน (B = .164) ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน (B = .116) และด้านให้คำปรึกษาและแนะนำ (B = .414) โดยตัวพยากรณ์ที่ทำนายได้ดีที่สุด ได้แก่ ด้านให้คำปรึกษาและแนะนำ โดยสมการพยากรณ์แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ เมื่อนำเข้าสมการ ได้สมการพยากรณ์เชิงเส้นตรงในรูปแบบคะแนนดิบ เป็นดังนี้

$$Y = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3 + b_5 X_5 + b_6 X_6$$

$$Y = .322 + .182X_1 + .164X_2 + .116X_3 + .414X_6$$

จากสมการ แทน การบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายใน (Y) ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (X₁) ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน (X₂) ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน (X₃) และด้านให้คำปรึกษาและแนะนำ (X₆) ซึ่งสามารถพยากรณ์แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีนครินทรในภาพรวมได้ร้อยละ 81.3

การอภิปรายผล

จากการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีนครินทร สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังกล่าวได้ดังนี้

1. ระดับแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีนครินทร แยกเป็นรายด้าน

1.1 ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะการวางแผนตรวจสอบภายในมีผลสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายและพัฒนาประสิทธิภาพในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีนครินทร ซึ่งสามารถนำไปสู่การเสริมสร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานขององค์กรได้ ดังที่ จันทนา สาขากร และศิลปพร ศรีจันทพร (2564) ระบุว่า การบรรลุเป้าหมายการตรวจสอบภายในเป็นสิ่งที่ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องยึดถือปฏิบัติและสร้างผลการดำเนินงานโดยมีรายงานผลการปฏิบัติงาน แต่ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยกลยุทธ์การตรวจสอบภายใน ไม่ว่าจะเป็นกลยุทธ์ด้านการวางแผนการตรวจสอบ ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภาคสนาม ด้านการรายงานและการติดตามผล สอดคล้องกับ วันวิสาห์ เศรษฐมาน (2560) ได้ศึกษาผลกระทบของกลยุทธ์การตรวจสอบภายในที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของ ผู้ตรวจสอบภายในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ ด้านการวางแผนการตรวจสอบ ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภาคสนาม ด้านการรายงานและการติดตามผล มีผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน 4 ด้าน คือ การกำกับดูแลที่ดี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ การปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับ และเชื่อถือได้ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะการรายงานผลการตรวจสอบภายในที่มีคุณภาพในระดับนี้ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยเสริมสร้างการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการพัฒนาการบริหารจัดการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีนครินทรให้มีความโปร่งใสและยั่งยืนต่อไป ดังที่ จันทนา สาขากร และศิลปพร ศรีจันทพร (2564) กล่าวว่า คุณภาพการตรวจสอบภายใน เป็นการเสนอรายงานการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพตามการบรรลุเป้าหมายการประกอบวิชาชีพ การตรวจสอบภายในเนื่องจากรายงานการตรวจสอบนั้น แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในโดยคุณภาพการตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย ความถูกต้อง ความชัดเจน ความกระชับ ความทันต่อเวลา ความสร้างสรรค์ และความสนใจโดยผู้ตรวจสอบภายในตระหนักถึงกระบวนการรายงานผลการตรวจสอบที่ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของประไพพรรณ โสภาก และคณะ (2561) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ทางการตรวจสอบภายในกับประสิทธิผลการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการจัดการความรู้ทางการตรวจสอบภายในโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะการติดตามผลในองค์กรนั้นมีความเข้มแข็งและสามารถตอบสนองต่อผลการตรวจสอบภายในได้อย่างดีเยี่ยม ซึ่งนับว่าเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการปฏิบัติการตรวจสอบภายในในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังที่ ประภาพร มาชัยภูมิ (2561) กล่าวว่าการตรวจสอบภายใน หมายถึง กิจกรรมการให้ความ เชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างอิสระ ที่เที่ยงธรรม เพิ่มมูลค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กร รวมทั้งช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่กำหนดโดยใช้การประเมินและการปรับปรุง ประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การกำกับดูแล และการควบคุมอย่างเป็นระบบและมีระเบียบวิธี และสอดคล้องกับวรรณ สัจจนา (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน ในมุมมองของผู้รับตรวจของกองบัญชาการกองทัพไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในกองบัญชาการกองทัพไทย ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ตรวจสอบภายใน และผู้ที่ได้รับการตรวจ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ คุณภาพงานตรวจสอบ รองลงมาได้แก่ คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายในและการให้การสนับสนุนจากผู้บริหารและสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ตามลำดับ

1.4 ด้านความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะองค์กรมีการปฏิบัติหน้าที่ที่เน้นการคุ้มครองความเป็นอิสระในการตรวจสอบ และดำเนินงานอย่างเที่ยงธรรม ซึ่งส่งผลดีต่อการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและการปฏิบัติหน้าที่ในเชิงสาธารณะ การที่ได้คะแนนสูงในระดับนี้เป็นการยืนยันว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการพัฒนาและปรับปรุงระบบการตรวจสอบภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพในการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้อย่างโปร่งใสและไม่มีอคติ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นจากประชาชนและผู้เกี่ยวข้องในองค์กรดังกล่าวอีกด้วย ดังที่กรมบัญชีกลาง (2555) กำหนดสายการบังคับบัญชาให้ขึ้นตรงต่อผู้บริหารระดับสูง หรือคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม และปราศจากการแทรกแซง ในการกำหนดขอบเขตงาน การปฏิบัติงาน และการสื่อสารผลการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับแคทรียา เรืองเจริญ (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายด้านการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน ในมุมมองของผู้รับตรวจสอบ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่าระดับความคิดเห็นของผู้รับการตรวจสอบ ต่อมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของสำนักงานสภาพัฒน์ฯ อยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความรู้และความสามารถของผู้ตรวจสอบภายใน การสื่อสารและความร่วมมือระหว่างผู้ตรวจสอบกับผู้รับการตรวจสอบ

1.5 ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะบุคลากรในหน่วยงานตรวจสอบภายในมีความรู้ความสามารถที่สูง และมีการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง จึงสามารถดำเนินการตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (กรมบัญชีกลาง, 2555) ความรู้ ทักษะ และมนุษยสัมพันธ์ของผู้ตรวจสอบภายในปัจจัยความสำเร็จข้อนี้ เป็นปัจจัยเดียวที่ผู้ตรวจสอบภายในสามารถควบคุมได้โดยตรง เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับผู้ตรวจสอบภายใน การบรรลุเป้าหมายการตรวจสอบภายในกำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเชี่ยวชาญ โดยควรมีความรู้ ทักษะและความสามารถอื่น ๆ ในการทำงานตามภาระหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย และมีความระมัดระวังในการประกอบวิชาชีพอย่างเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับ

1.6 ด้านให้คำปรึกษาและแนะนำ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะการให้คำปรึกษาและแนะนำในงานตรวจสอบภายในถือเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความโปร่งใสและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้องค์กรสามารถปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสามารถช่วยให้หน่วยงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับคำแนะนำที่มีประโยชน์และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับประไพพรรณ โสภา และคณะ (2561) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์

ระหว่างการจัดการความรู้ทางการตรวจสอบภายในกับประสิทธิผลการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ทางการตรวจสอบภายในโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการระดมความคิดเห็น ด้านการรวบรวมข้อมูล ด้านการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน และด้านการจัดทำระบบสารสนเทศและผู้ตรวจสอบภายในของสถาบันอุดมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีประสิทธิผลการตรวจสอบภายในและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ แยกเป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านประสิทธิผลการควบคุมภายใน พบว่า ระดับการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะมีการควบคุมภายในได้เป็นอย่างดี มีการวางระบบและกระบวนการตรวจสอบภายในที่ครอบคลุม และสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารระดับสูงให้การสนับสนุนระบบควบคุมภายในอย่างเต็มที่ แคทรียา เรืองเจริญ (2564) กล่าวว่า การตรวจสอบภายใน สร้างความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาของผู้ตรวจสอบแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรมและเป็นอิสระปราศจากผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้อง สามารถเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยการประเมิน วิเคราะห์การปฏิบัติงาน และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับประไพพรรณ โสภา และคณะ (2561) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ทางการตรวจสอบภายในกับประสิทธิผลการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย พบว่า ผู้ตรวจสอบภายในสถาบันอุดมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ทางการตรวจสอบภายใน และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการระดมความคิดเห็น ด้านการรวบรวมข้อมูล ด้านการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน และด้านการจัดทำระบบสารสนเทศมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีประสิทธิผลการตรวจสอบภายในและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

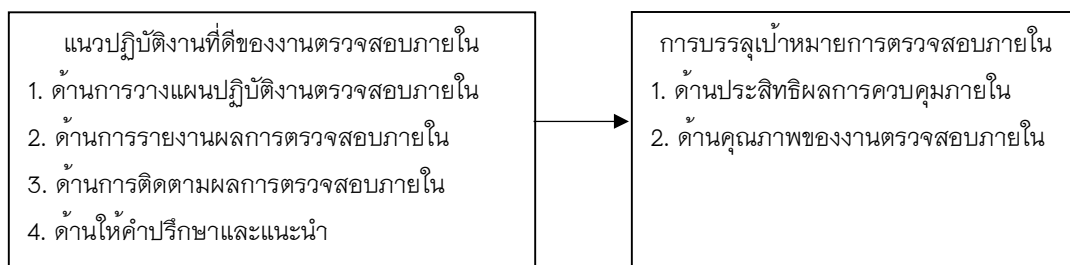
2.2 ด้านคุณภาพของงานตรวจสอบภายใน พบว่า ระดับการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ ในด้านคุณภาพของงานตรวจสอบภายใน อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการการตรวจสอบภายในอย่างเป็นระบบ ทำให้สามารถตรวจสอบงานได้อย่างมีคุณภาพและครอบคลุมทุกด้าน การที่องค์กรนี้มีผลการตรวจสอบภายในที่มีคุณภาพสูง จึงเป็นผลมาจากการบริหารจัดการที่ดี การใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม รวมถึงการสนับสนุนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กรมบัญญัติกลาง (2555) ระบุว่าคุณภาพของงานตรวจสอบภายใน เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้รับตรวจเกิดความไว้วางใจยอมรับและเชื่อมั่น ส่งผลให้หน่วยรับตรวจปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของการตรวจสอบภายในด้วยความเต็มใจสอดคล้องกับวันวิสาข์ เศรษฐมาน (2560) ได้ศึกษาผลกระทบของกลยุทธ์การตรวจสอบภายในที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ตรวจสอบภายในสังกัดกระทรวงยุติธรรม พบว่า ด้านการวางแผนการตรวจสอบ ด้านการปฏิบัติงานตรวจสอบภาคสนาม ด้านการรายงานและการติดตามผล มีผลต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน 4 ด้าน คือ 1) การกำกับดูแลที่ดี 2) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน 3) การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ 4) การปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์ พบว่า แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน 2) ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน 3) ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน และ 4) ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญ ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีบูรินทร์อยู่ในระดับสูงที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 โดยตัวพยากรณ์ที่ทำนายได้ดีที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์ประกอบของส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีนครินทร์ แสดงให้เห็นว่าแนวปฏิบัติเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำงานของหน่วยงานตรวจสอบภายใน และมีส่วนช่วยให้การตรวจสอบบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี ดังที่ แคทรียา เรืองเจริญ (2564) กล่าวไว้ว่า การบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย 2 ด้าน ด้านประสิทธิภาพการควบคุมภายใน และด้านคุณภาพของการตรวจสอบภายใน สอดคล้องกับญานิศา สมัครการ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านแรงจูงใจและสภาพแวดล้อมในที่ทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในมุมมองของผู้รับตรวจในกองทัพบก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน ได้แก่ การได้รับการยอมรับในผลงาน และค่าตอบแทนและผลประโยชน์ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน ด้านการรายงานผลและการติดตามผล ด้านการส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ด้านการประเมินความเสี่ยงและให้สัญญาณเตือนภัย และด้านการให้ความรู้ คำแนะนำและ คำปรึกษา ส่วนความรับผิดชอบต่องานที่ทำ ลักษณะของงานที่ทำ ความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน และด้านการให้ความรู้ คำแนะนำและ คำปรึกษา ส่วนความรับผิดชอบต่องานที่ทำส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และด้านการประเมินความเสี่ยงและให้ สัญญาณเตือนภัย ส่วนลักษณะของงานที่ทำ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานด้านการประเมิน ความเสี่ยงและให้สัญญาณเตือนภัย และส่วนนโยบายองค์กรและการบริหาร ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ด้านการรายงานผลและการและด้านการส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของหน่วยงานตรวจสอบภายใน มุมมองของผู้รับตรวจในกองทัพบก และปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการทำงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และการสนับสนุนจากผู้ บังคับบัญชา ส่งผลเชิง บวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติ งานของหน่วยงาน ตรวจสอบภายใน มุมมองของผู้รับตรวจในกองทัพบก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษา พบว่า แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน 2) ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน 3) ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน และ 4) ด้านให้คำปรึกษาและแนะนำ ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีนครินทร์ ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพการควบคุมภายใน และด้านคุณภาพของงานตรวจสอบภายใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงสามารถกำหนดโมเดลแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการตรวจสอบภายในอย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2 แนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มจังหวัดศรีนครินทร์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการวางแผนปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ประเด็นการปรับปรุงกระบวนการวางแผน ควรมีการพัฒนาระบบการวางแผนที่ชัดเจน มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงและกำหนดขอบเขตการตรวจสอบที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงขององค์กร ประเด็นการเพิ่มการมีส่วนร่วม ควรมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารระดับสูงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการตรวจสอบ เพื่อให้การตรวจสอบตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรได้อย่างตรงจุด และประเด็นด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ ควรมีการนำเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการวางแผนและบริหารจัดการงานตรวจสอบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดระยะเวลาในการทำงาน

1.2 ด้านการรายงานผลการตรวจสอบภายใน ประเด็นการปรับปรุงรูปแบบการรายงาน ควรมีการพัฒนารูปแบบการรายงานให้มีความชัดเจน สรุปลัดใจความสำคัญ และเน้นการนำเสนอข้อเสนอนแนะที่เป็นรูปธรรมประเด็นการเพิ่มช่องทางการสื่อสาร นอกจากการรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ควรมีการนำเสนอผลการตรวจสอบต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ และประเด็นการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่ซับซ้อนและศัพท์เฉพาะทางที่ยากต่อการเข้าใจของผู้บริหารและบุคลากรระดับปฏิบัติการ

1.3 ด้านการติดตามผลการตรวจสอบภายใน ประเด็นการกำหนดกรอบเวลา ควรมีการกำหนดกรอบเวลาที่ชัดเจนสำหรับการดำเนินการตามข้อเสนอนแนะที่ได้จากการตรวจสอบ ประเด็นการติดตามผลอย่างใกล้ชิด ควรมีการติดตามผลการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ และรายงานผลการติดตามต่อผู้บริหารระดับสูงและประเด็นการปรับปรุงแผนการตรวจสอบ ควรมีการนำผลการติดตามมาปรับปรุงแผนการตรวจสอบในครั้งต่อไป เพื่อให้การตรวจสอบมีความสอดคล้องกับสถานการณ์จริง

1.4 ด้านให้คำปรึกษา และแนะนำ ประเด็นด้านการขยายบทบาท ควรมีการขยายบทบาทของหน่วยงานตรวจสอบภายในให้เป็นที่ปรึกษาในการปรับปรุงกระบวนการทำงานและระบบควบคุมภายใน ประเด็นด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหารและหน่วยงานอื่น ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้คำปรึกษา และประเด็นการเน้นการแก้ไขปัญหา ควรมุ่งเน้นการให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการทำงาน

1.5 ด้านความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม ประเด็นการเสริมสร้างความเป็นอิสระ ควรมีการแยกหน่วยงานตรวจสอบภายในออกจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ประเด็นการสร้างกลไกการคุ้มครอง ควรมีกลไกในการคุ้มครองผู้ตรวจสอบภายในจากการแทรกแซงหรือกดดันจากบุคคลภายนอก และประเด็นการพัฒนากระบวนการจริยธรรม ควรมีการสร้างระบบจริยธรรมที่เข้มแข็งเพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

1.6 ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญ ประเด็นการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรตรวจสอบภายในได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่อง ประเด็นการดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพ ควรมีการสร้างแรงจูงใจเพื่อดึงดูดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงาน และประเด็นการอัปเดตความรู้ด้านเทคโนโลยี ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 นักวิชาการ นักวิจัย หรือผู้ที่สนใจควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายในด้านอื่น เช่น ด้านความน่าเชื่อถือ (objectivity) ด้านความครอบคลุม (coverage) ด้านความเป็นระบบ (systematic

approach) และด้านความต่อเนื่อง (continuity) เป็นต้น เพื่อให้ได้ประเด็นที่ครบถ้วนในการนำไปพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของงานตรวจสอบภายใน

2.2 นักวิชาการ นักวิจัย หรือผู้ที่สนใจควรใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งวิธีวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อความสมบูรณ์ในการตอบคำถามการวิจัยและสร้างความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยนั้น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง. (2561). *หลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ. 2561*. สืบค้น 6 เมษายน 2567 จาก <https://audit.rid.go.th/internal/wp-content/uploads/2022/08/หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานของรัฐ-พ.ศ.-2561.pdf>. https://audit.rid.go.th/internal/?page_id=875.
- กรมบัญชีกลาง. (2555). *แนวทางการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ พ.ศ. 2555*. กรุงเทพฯ: สำนักกำกับและพัฒนา การตรวจสอบภาครัฐ กรมบัญชีกลาง.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2563). *ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้น 8 เมษายน 2567 จาก <http://www.dla.go.th/work/abt/index.jsp>.
- แคทรียา เรืองเจริญ. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานด้านการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน ในมุมมองของผู้รับการตรวจสอบ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม*.
- จันทนา สาขากร และศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2564). *การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน*. กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็นเพลส.
- ญาณิศา สมัครการ. (2564). *ปัจจัยด้านแรงจูงใจและสภาพแวดล้อมในที่ทำงานที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในมุมมองของผู้รับตรวจในกองทัพบก. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม*.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ประไพพรรณ โสภา, ขจิต ฌ กาฬสินธุ์ และอุระวี คำพิชิต. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ทางการตรวจสอบภายในกับประสิทธิผลการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายในสถสบันอุดมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 13(1), 65-84.
- ประภาพร มาชัยภูมิ. (2561). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของกองทัพบก. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม*.
- ภัชรภรณ์ จันทร์สว่าง และวิชณ สุमितสุวรรณ. (2564). ความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(8), 291-306.
- วรวรรณ สัจจันทา. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายใน มุมมองของผู้รับตรวจของกองบัญชาการกองทัพบก. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม*.
- วันวิสาข์ เศรษฐมาน. (2560). *ผลกระทบของกลยุทธ์การตรวจสอบภายในที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของผูตรวจสอบภายใน สังกัดกระทรวงยุติธรรม. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม*.

- สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย. (2554). *มาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน*. กรุงเทพฯ: สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย.
- Mertzanis, C., Balntas, V., & Pantazopoulos, T. (2020). Internal auditor perceptions of corporate governance in Greece after the crisis. *Qualitative Research in Accounting & Management*, 17(2), 201–227. <https://doi.org/10.1108/qram-07-2018-0045>.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.